

	<h1 style="color: red;">Πνευματικά Σημειώματα</h1> <p style="color: red;">Ἱεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης</p>	<p>Πνευματικά Σημειώματα:</p> <p>Εβδομαδιαία ηλεκτρονική έκδοση Ἱεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος</p> <p style="color: red;">Ἔτος 1ο / Τεύχος: 40 Πέμπτη 31 Ὀκτωβρίου 2024</p> <p style="color: red;">Λουκᾶ Ἀποστόλου & Εὐαγγελιστοῦ (18ῆ Ὀκτωβρίου π. ἡμ.)</p>
---	---	--

Πνευματικά Σημειώματα

Εὐαγγέλιο τῆς Κυριακῆς

Κυριακή Στ' Λουκᾶ

Λουκᾶ, κεφ. η' 26-39

Καὶ κατέπλευσεν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηγῶν, ἣτις ἐστὶν ἀντίπερα τῆς Γαλιλαίας. Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήνησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν, καὶ ἰμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. Ἴδων δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλη εἶπε· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μὴ με βασανίσῃς. Παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἀλύσει καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. Ἐπηρώτησε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοὶ ἐστὶν ὄνομα; ὁ δὲ εἶπε· λεγεὼν· ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν· καὶ παρεκάλει αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἰκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτόν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη

κατὰ τοῦ κρημοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγεννημένον ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εὔρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν. Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός, καὶ ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

Μετάφραση

Ὁ Ἰησοῦς κατέπλευσε στὴν περιοχή των Γαδαρηνῶν, πού βρίσκεται στὴν ἀπέναντι ὄχθη ἀπὸ τὴ Γαλιλαία. Ὄταν βγήκε στὴν ξηρὰ, τὸν συνάντησε κάποιος ἄντρας ἀπὸ τὴν πόλη, πού εἶχε μέσα του δαιμόνια ἀπὸ πολὺν καιρό. Ροῦχο δὲν ντυνόταν οὔτε ἔμενε σὲ σπίτι, ἀλλὰ ζοῦσε στὰ μνήματα. Ὄταν εἶδε τὸν Ἰησοῦ, ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ, ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ του εἶπε μὲ δυνατὴ φωνή: « Τί δουλειὰ ἔχεις ἐσὺ μ' ἐμένα Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ ὑψίστου Θεοῦ; Σὲ παρακαλῶ μὴ μὲ βασανίσεις». Αὐτὰ τὰ εἶπε, γιατί ὁ Ἰησοῦς εἶχε διατάξει τὸ δαιμονικὸ πνεῦμα νὰ βγεῖ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Ἀπὸ πολλὰ χρόνια τὸν εἶχε στὴν ἐξουσία του, καὶ γιὰ νὰ τὸν συγκρατήσουν τὸν ἔδεναν μὲ ἀλυσίδες καὶ τοῦ ἔβαζαν στὰ πόδια σιδερένια δεσμά. Ἐκεῖνος ὅμως ἔσπαζε τὰ δεσμά, καὶ τὸ δαιμόνιο τὸν ὀδηγοῦσε στὶς ἐρημιές. Ὁ Ἰησοῦς τὸν ρώτησε: «Ποιὸ εἶναι τὸ ὄνομά σου;» Ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Λεγεῶν»· γιατί εἶχαν μπεῖ μέσα του πολλὰ δαιμόνια. Τα δαιμόνια λοιπὸν, τὸν παρακαλοῦσαν νὰ μὴν τὰ διατάξει νὰ πᾶνε στὴν ἄβυσσο.

Ἐκεῖ κοντὰ ἦταν ἓνα κοπάδι ἀπὸ πολλοὺς χοίρους ποὺ ἔβοσκαν στὸ βουνό, καὶ τὰ δαιμόνια παρακαλοῦσαν τὸν Ἰησοῦ νὰ τοὺς ἐπιτρέψει νὰ μποῦν στοὺς χοίρους, καὶ τοὺς τὸ ἐπέτρεψε. Βγῆκαν, λοιπόν, ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο καὶ μπῆκαν στοὺς χοίρους. Τότε τὸ κοπάδι ὄρμησε πρὸς τὸν γκρεμὸ καὶ πνίγηκε στὴ λίμνη. Μόλις οἱ βοσκοὶ εἶδαν τί ἔγινε, ἔφυγαν καὶ τὸ εἶπαν στὴν πόλη καὶ στὴν ὑπαιθρο. Βγῆκαν οἱ ἄνθρωποι νὰ δοῦν τί ἔγινε καὶ ἦρθαν κοντὰ στὸν Ἰησοῦ. Βρῆκαν τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸν ὁποῖο βγῆκαν τὰ δαιμόνια νὰ κάθεται δίπλα στὸν Ἰησοῦ, νὰ φοράει ροῦχα καὶ νὰ φέρεται λογικά, καὶ φοβήθηκαν. Ὅσοι εἶχαν δεῖ τί εἶχε γίνει, τοὺς εἶπαν γιὰ τὸ πὼς ὁ δαιμονισμένος σώθηκε. Τότε ὅλο τὸ πλῆθος ἀπὸ τὴν περιοχὴ των Γαδάρων παρακαλοῦσαν τὸν Ἰησοῦ νὰ φύγει ἀπὸ κοντὰ τους, γιὰ τὸν εἶχε πιάσει μεγάλος φόβος. Ἐκεῖνος μπῆκε στὸ πλοῖο γιὰ νὰ γυρίσει πίσω. Ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν ὁποῖο εἶχαν βγεῖ τὰ δαιμόνια τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὸν πάρει μαζί του. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως τοῦ εἶπε νὰ φύγει, μὲ τὰ παρακάτω λόγια: « Γύρισε στὸ σπίτι σου καὶ διηγήσου ὅσα ἔκανε γιὰ ἐσένα ὁ Θεός». Ἐκεῖνος ἔφυγε διαλαλῶντας σ' ὅλη τὴν πόλη ὅσα ἔκανε σ' αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς.

Ἀπόστολος τῆς Κυριακῆς

Β' Πρὸς Κορινθίους Παύλου Ἐπιστολὴ ΙΑ' 31-33, ΙΒ' 1-9

Ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. Ἐν Δαμασκῶ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν πιάσαι με θέλων, καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῶ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων· εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ

σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν· ἀρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον· εἴτε ἐν σώματι εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν· ὅτι ἠρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. Ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου καυχῆσομαι, ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ καυχῆσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. Ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δὲ μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῆ ὑπερβολῆ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῆ σαρκί, ἄγγελος σατανᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. Ὑπὲρ τούτου τρις τὸν Κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῆ ἀπ' ἐμοῦ· καὶ εἶρηκέ μοι· ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ.

Μετάφραση

Ὁ Θεὸς καὶ Πατέρας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ - ἃς εἶναι εὐλογημένο τὸ ὄνομά του στοὺς αἰῶνες - ξέρει ὅτι δὲ λέω ψέματα. Στὴ Δαμασκό, ὁ διοικητὴς ἐκπρόσωπος τοῦ βασιλιᾶ Ἀρέτα ἔβαλε φρουροὺς σὲ ὅλη τὴν πόλη γιὰ νὰ μὲ συλλάβει. Μέσα ὅμως ἀπὸ ἓνα ἄνοιγμα τοῦ τείχους μὲ κατέβασαν μὲ καλάθι καὶ ξέφυγα ἀπὸ τὰ χέρια του.

Δὲ μὲ συμφέρει βέβαια νὰ καυχηθῶ, θὰ τὸ κάνω ὅμως, γιὰτὶ πρόκειται γιὰ ὁράματα καὶ ἀποκαλύψεις ποὺ μοῦ χάρισε ὁ Κύριος. Ξέρω ἓναν ἄνθρωπο πιστό, ὁ ὁποῖος πρὶν ἀπὸ δεκατέσσερα χρόνια ἀνυψώθηκε μέχρι καὶ τὸν τρίτο οὐρανὸ – δὲν ξέρω ἂν ἦταν μὲ τὸ σῶμα του ἢ χωρὶς τὸ σῶμα, αὐτὸ ὁ Θεὸς τὸ ξέρει. Ξέρω ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος – ἢ ἦταν μὲ τὸ σῶμα ἢ χωρὶς τὸ σῶμα δὲν τὸ ξέρω, ὁ Θεὸς τὸ ξέρει – μεταφέρθηκε

ξαφνικά στὸν παράδεισο καὶ ἄκουσε λόγια ποὺ δὲν μπορεῖ οὔτε ἐπιτρέπεται νὰ τὰ πεῖ ἄνθρωπος. Γιὰ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο θὰ καυχηθῶ, γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου ὅμως δὲ θὰ καυχηθῶ, παρὰ μόνο γιὰ τὶς ταλαιπωρίες μου. Ἄμα θελήσων λοιπόν, νὰ καυχηθῶ, δὲ θὰ φανῶ ἀνόητος, γιατί θὰ πῶ τὴν ἀλήθεια. Τὸ ἀποφεύγω ὅμως, μήπως ἐξαιτίας τοῦ μεγαλείου τῶν ἀποκαλύψεων, μὲ θεωρήσει κανεὶς παραπάνω ἀπ' αὐτὸ ποὺ βλέπει ἢ ἀκούει ἀπὸ ἐμένα. Γιὰ νὰ μὴν περηφανεύομαι ὅμως, ὁ Θεὸς μοῦ ἔδωσε ἓνα ἀγκάθι στὸ σῶμα μου, ἓναν ὑπηρέτη τοῦ Σατανᾶ νὰ μὲ ταλαιπωρεῖ, ὥστε νὰ μὴν ὑπερηφανεύομαι. Γι' αὐτὸ τὸ ἀγκάθι τρεῖς φορὲς παρακάλεσα τὸν Κύριο νὰ τὸ διώξει ἀπὸ ἐπάνω μου. Ἡ ἀπάντησή του ἦταν: «Σοῦ ἀρκεῖ ἡ χάρις μου, γιατί ἡ δύναμή μου φανερώνεται στὴν πληρότητά της μέσα σὲ αὐτὴ τὴν ἀδυναμία σου». Μὲ περισσότερη εὐχαρίστηση λοιπόν, θὰ καυχηθῶ γιὰ τὶς ταλαιπωρίες μου, γιὰ νὰ κατοικήσει μέσα μου ἡ δύναμη τοῦ Χριστοῦ.

Σχολιασμός Εὐαγγελίου

Ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ αὐτῆς τῆς ἐβδομάδας εἶναι ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ καὶ συγκεκριμένα ἀπὸ τὸ ὄγδοο κεφάλαιό του. Σὲ αὐτὸ μας περιγράφεται ἓνα ἀπὸ τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου μας καὶ συγκεκριμένα ἡ θεραπεία τοῦ δαιμονισμένου τῆς πόλης τῶν Γαδαρηνῶν.

Ὁ Κύριος, λοιπόν, πέρασε τὴν ἀντίπερα ὄχθη τῆς θάλασσας τῆς Γαλιλαίας καὶ ἔφτασε σὲ μία περιοχὴ ὅπου κατοικοῦσαν ἄνθρωποι εἰδωλολάτρες. Στὴν περιοχὴ ὑπῆρχαν δύο πόλεις, τὰ Γέργεσα καὶ τὰ Γάδαρα. Ἐκεῖ, λίγο ἔξω ἀπὸ τὰ Γάδαρα, συνάντησε δύο δαιμονισμένους τοὺς ὁποίους καὶ θεράπευσε. Στὴν σημερινὴ περικοπὴ, βέβαια, ἀναφέρεται μόνο ὁ ἓνας, ἀλλὰ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἀναφέρει καὶ τὸν δεύτερο. Ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο καταγόταν ἀπὸ τὴν πόλη τῶν Γαδάρων καί, καθότι

τὸν ἤξεραν οἱ κάτοικοι, ἦταν πιὸ διαβόητος, γι' αὐτὸ καὶ ἴσως ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ὅπως διαβάσαμε σήμερα, ἀναφέρει μόνο αὐτόν. Ἦταν τόσο φοβισμένοι, μάλιστα, οἱ κάτοικοι, πὺ κανεῖς δὲν τολμοῦσε νὰ πλησιάσει οὔτε τὸ μέρος πὺ κοιμόταν.

Μὲ τὸ πὺ εἶδε τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα τὸν Κύριο νὰ πλησιάζει, κραύγασε μὲ δυνατὴ φωνή. Ἡ κραυγὴ αὐτὴ δὲν ἦταν προφανῶς χαρᾶς, ἀλλὰ φόβου καὶ τρόμου. Ἦταν σὰν νὰ ἔνιωθε ἤδη, ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή, τὴ φωτιὰ τῆς κόλασης πὺ τοὺς περιμένει. Πόσο πόνος ἀλήθεια μπορεῖ νὰ προκαλέσει ἡ ἀπουσία τοῦ Θεοῦ; Τὸ δαιμόνιο νιώθει αὐτόν ἀκριβῶς τὸν πόνος. Βλέπει τὸν Θεὸ μπροστά του καὶ ξέρει ὅτι ποτὲ δὲν θὰ εἶναι μαζί του κι αὐτὸ τὸ πονάει. Δὲν ὑπάρχει πιὸ μεγάλο βασανιστήριον ἀπὸ αὐτό, ἀπὸ τὴν ἀπουσία τοῦ Θεοῦ.

Ρωτάει, λοιπόν: «Τί θέλεις μαζί μας, Ἰησοῦ, Υἱὸ τοῦ Ὑψίστου; Γιατί εἶσαι ἐδῶ; Ἦρθες νὰ μᾶς βασανίσεις πρὶν τὴν ὥρα μας;» (Μάτθ. η' 29) Ξέρει τί τὸ περιμένει μετὰ τὴ Δευτέρα Παρουσία. Ξέρει ὅτι τὸ περιμένει ἡ αἰώνια κόλαση, ξέρει ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ γλυτώσει ἀπ' αὐτὴν, γιατί εἶναι ὑπερήφανο καὶ δὲν πρόκειται νὰ ζητήσει συγχώρεση ἀπὸ τὸ Θεό. Μακάρι νὰ μπορούσαμε καὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ τὸ συνειδητοποιήσουμε αὐτό. Μακάρι νὰ μπορούσαμε νὰ κατανοήσουμε πραγματικὰ τί σημαίνει αἰωνιότητα καὶ πόσο ἀβάσταχτο θὰ εἶναι νὰ τὴν περάσουμε μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό. Ἴσως ἔτσι, ἔστω ἀπὸ φόβο, νὰ ἀρχίζαμε νὰ μετανιώνουμε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας καὶ νὰ ἐπιστρέφαμε κοντὰ στὸ, Θεό. Γιατί ἐμεῖς, ὅσο εἴμαστε σὲ αὐτὴ τὴ ζωὴ, ἔχουμε ἀκόμα χρόνο, ἔχουμε ἀκόμα τὴν εὐκαιρία νὰ γλυτώσουμε ἀπὸ τὴ μοῖρα πὺ περιμένει τοὺς ἁμαρτωλοὺς.

«Ἄφησέ μᾶς νὰ πᾶμε στὴν ἀγέλη τῶν χοίρων» λένε στὴ συνέχεια τὰ δαιμόνια πρὸς τὸν Κύριο. Ὁ Ἰησοῦς τὸ κάνει, δὲν τοὺς στέλνει στὴν ἄβυσσο, ἀλλὰ τοὺς ἀφήνει νὰ μποῦν στὴν ἀγέλη τῶν χοίρων καὶ νὰ τὰ ὀδηγήσουν στὸν γκρεμό. Γιατί θὰ ποῦμε; Τί ἔφταιγαν τὰ γουρούνια; Τὸ κάνει, γιὰ νὰ δείξει τί θὰ

μπορούσε να κάνει ο διάβολος στον άνθρωπο, αν δεν επενέβαινε ο Θεός. Αν ο διάβολος είχε την εξουσία των ανθρώπων, θα τους όδηγοῦσε όλους στην καταστροφή. Τέτοιο εἶναι τὸ μῖσος του γιὰ τὸ ἀνθρώπινο γένος. Ὁ Θεὸς ὅμως μᾶς ἀγαπάει καὶ δὲν τοῦ τὸ ἐπιτρέπει αὐτό.

Στὴ συζήτηση αὐτὴ ποὺ ἔχει ὁ Κύριος μὲ τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα, φαίνεται ξεκάθαρα ἡ Παντοδυναμία του. Φαίνεται ξεκάθαρα τὸ ὅτι τίποτα δὲν γίνεται χωρὶς τὴ δική του παραχώρηση. Φαίνεται, ἐπίσης, καὶ ἡ ἀπειρη ἀγάπη ποὺ μᾶς ἔχει. Κι ἐμεῖς οἱ ἄμυαλοι τί κάνουμε; Ἀντὶ νὰ ἐπιλέξουμε νὰ ἀκολουθήσουμε τὸν Θεὸ ποὺ μᾶς προστατεύει, ἐπιλέγουμε αὐτὸν ποὺ προσπαθεῖ νὰ μᾶς καταστρέψει.

Τὸ ἴδιο ἔκαναν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς πόλης τῶν Γαδάρων. Μὲ τὸ ποὺ ἔμαθαν τὸ γεγονός ἀπὸ τοὺς χοιροβοσκούς, βγήκαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη καὶ ζήτησαν ἀπὸ τὸν Χριστὸ νὰ φύγει ἀπὸ τὴν πόλη τους. Ἐμεῖς ἄραγε θὰ τὸν δεχόμασταν ἢ θὰ τὸν διώχναμε; Ἐμεῖς θὰ ἐπιλέγαμε τὸν Χριστὸ ἢ τὰ γουρούνια; Καὶ πρὶν βιαστοῦμε νὰ ἀπαντήσουμε, ἄς σκεφτοῦμε πόσοι ἀπὸ μᾶς θὰ θυσιάζαν ἓνα ὀλόκληρο κοπάδι, γιὰ νὰ σώσουν ἓναν ἄνθρωπο ποὺ τὸν ἔχουν γιὰ τρελό. Ἄς σκεφτοῦμε πόσοι ἄνθρωποι θὰ ἔφταναν καὶ νὰ σκοτώσουν ἀκόμα γιὰ μιὰ τέτοια περιουσία. Σίγουρα δὲν εἶναι οὔτε ἓνας οὔτε δύο ἀλλὰ πολλοί. Τώρα λοιπὸν ἄς ἀπαντήσουμε. Θὰ δεχόμασταν τὸν Χριστὸ ἢ ὄχι;

Οἱ κάτοικοι τῶν Γαδάρων ἀπάντησαν ὄχι δυστυχῶς. Εἶδαν τὸ θαῦμα, ἀλλὰ δὲν πίστεψαν. Ἐμεῖς θὰ πιστεύαμε στὸ θαῦμα ποὺ βλέπουμε μπροστὰ μας ἢ θὰ κοιτούσαμε τὸ συμφέρον μας; Ὅταν μερικὲς φορές ἀναρωτιόμαστε γιὰτί δὲν ἐμφανίζεται ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς μὲ τὴ δόξα του νὰ πιστέψει ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα, ἡ ἀπάντηση εἶναι σὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶδαν ἀλλὰ δὲν πίστεψαν. Ὁ Κύριος ξέρει τίς καρδιές μας καὶ ξέρει ὅτι, ἂν φανερωθεῖ καὶ δὲν πιστέψουμε, ἡ ἁμαρτία μας θὰ εἶναι ἀκόμη

μεγαλύτερη. Για να μᾶς προφυλάξει, λοιπόν, ἐπεμβαίνει καὶ κάνει θαύματα ἐκεῖ πού θὰ εἶναι εὐεργετικὸ γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

Τὸ θαῦμα τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου εἶναι μιὰ ὑπενθύμιση γιὰ ὅλους μας. Μᾶς θυμίζει τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ χρέος μας ἀπέναντι στὴν ἀγάπη του. Μᾶς θυμίζει νὰ μὴν φοβόμαστε τὸν διάβολο, γιατί δὲν ἔχει καμία δύναμη ἀπὸ μόνος του, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴν ξεχνᾶμε καὶ Αὐτὸν πού μᾶς προστατεύει ἐναντίον του. Στὸν Θεό, λοιπόν, πού μᾶς προστατεύει ἄς ἀφήσουμε τὴν ἐλπίδα μας. Αὐτὸς θὰ μᾶς καθοδηγήσει, αὐτὸς θὰ ἐπέμβει μὲ τὰ θαύματά του στὴ ζωὴ μας καὶ Αὐτὸς θὰ μᾶς πάρει μαζί Του στὴν οὐράνιο βασιλεία Του. Ἀμήν.

π. Ὀνούφριος Ἀβραμίδης

Παράινέσεις Ἁγίων

Αἵρεσις

Ἀποτελέσματα

Ἡ αἵρεσις διασπείρει ἀπὸ τὴν ἀλήθεια στὰ ὄρη, καὶ σὲ τόπους ὡς οὐκ ἐπισκοπεῖ ὁ Κύριος, ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν σωστὴ πίστιν στὸν Πατέρα, Υἱὸ καὶ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ μὲ λόγους ψευδεῖς καὶ διεφθαρμένους ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν ἀληθινὸ ποιμένα τὸ ποῖμνιο.

(Λόγος Α', Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδύτητα, ΕΠΕ 1,70.)

Ἡ διάσπασις τῶν μελῶν τοῦ Χριστοῦ

Ἐμεῖς οἱ πολὺ φιλόθεοι καὶ φιλόχριστοι, ἔχομε διαμοιράσει τὸν Χριστὸ καὶ γιὰ τὴν ἀλήθεια εἶπαμε ψέμματα ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, γιὰ χάρι τῆς ἀγάπης μᾶς κυρίευσε τὸ μῖσος, γιὰ χάρι τοῦ ἀκρογωνιαίου λίθου διαλυθήκαμε καὶ γιὰ χάρι τῆς πέτρας

σαλευθήκαμε. Καὶ αὐτὸ διότι πολεμήσαμε γιὰ τὴν εἰρήνη περισσότερο ἀπὸ ὅτι ἦταν καλὸ καὶ ταπεινωθήκαμε γιὰ ἐκεῖνον ποὺ ὑψώθηκε πάνω στὸν σταυρὸ καὶ θανατωθήκαμε γιὰ ἐκεῖνον ποὺ τάφηκε καὶ ἀναστήθηκε.

(Λόγος ΣΤ', Εἰρηνικὸς Α', Ἐπὶ τῇ ἐνώσει μοναζόντων, ΕΠΕ 1,232.)

Μὲ αὐτὴν χαιρόμαστε γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ ἄλλου

Δὲν ἄγουμε καὶ δὲν φέρουμε πλέον ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο συνέβαινε ὅταν ὁ πονηρὸς εἶχε ὑποκλέψει καὶ εἶχε βιάσει καὶ κατατρυπήσει μὲ τὰ βέλη του τὸν νοῦ μας κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ σκότους, τὸ ὁποῖο ὁ ἴδιος ἔρριξε ἐναντίον μας. Καὶ δὲν ξέρω τὶ θὰ πρέπει νὰ πῶ διότι εἶχαμε φτάσει σὲ τέτοιο σημεῖο ὥστε νὰ εὐχαριστιέται ὁ ἓνας μὲ τὶς συμφορὰς τοῦ ἄλλου καὶ νὰ μὴν πιστεύουμε ὅτι ὅλα τὰ χάνουμε καταστρέφοντας ὁ ἓνας τὸν ἄλλον.

(Λόγος ΛΓ', Πρὸς Ἀρειανούς καὶ εἰς ἑαυτόν, ΕΠΕ 2,92-100)

Ἄλλα ἀποτελέσματα τῶν διωγμῶν καὶ τῶν αἱρέσεων

Ἡ διασάλευσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, οἱ διωγμοὶ τῶν πιστῶν, ἡ κιβωτὸς στὰ χέρια τῶν ἀλλοφύλων, οἱ φόνοι καὶ τὰ διάφορα ἄλλα ἐγκλήματα.

(Λόγος ΚΒ', Εἰρηνικὸς Β' λεχθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει..., ΕΠΕ 1,330)

Με αὐτὴ ἡ τὰ τοῦ σώματος μέλη δαπανῶμεν καὶ δαπανώμεθα. Πολιορκοῦνταν ἄνθρωποι τὴν ὥρα ποὺ προσεύχονταν. Τὸ μυστικὸ αἷμα ἀνemiγνύετο μὲ τὰ φονικὰ αἷματα. Οἴκοι προσευχῆς γίνονταν νεκροταφεῖα. Μειράκια ἔβριζαν πρεσβυτέρους. Ἐξαπολύονταν θηρία ἐναντίον τῶν πιστῶν. Θεωρήθηκε ἐγκλημα ἀπλῶς ἡ ταφὴ τῶν νεκρῶν καὶ γι' αὐτὸ συλλαμβάνονταν καὶ τιμωροῦνταν. Οἱ πιστοὶ κατηγοροῦνταν γι' ἀπανθρωπία, ὡς αἵτιοι τῶν καταστάσεων αὐτῶν. Περιφρονοῦνταν μοναχικὲς ἀδελφότητες. Ἐξωρίσθηκαν ἀσεβεῖς καὶ παραδόθηκαν σὲ χέρια ἀνόμων.

(Λόγος ΛΓ', Πρὸς Ἀρειανούς καὶ εἰς ἑαυτόν, ΕΠΕ 2,92-100)

Τὰ εὐεργετικά ἀποτελέσματα

Τὶ κακὸ δὲν πάθαμε; Δὲν μᾶς ἔβρισαν, δὲν μᾶς ἀπειλήσαν, δὲν μᾶς ἄρπαξαν τὰ χρήματα, δὲν μᾶς πῆραν τὶς περιουσίες, δὲν ὑπέστημεν ἐμπρησμοὺς πρεσβυτέρων στὴ θάλασσα, δὲν ἐμίαναν ναοὺς βεβηλωμένους μὲ αἵματα Ἁγίων, καὶ ποὺ ἔγιναν ἀντὶ γιὰ ναοὶ νεκροταφεῖα, δὲν εἴχαμε δημόσιες σφαγὲς πρεσβυτέρων ἐπισκόπων ἢ καλλίτερα πατριαρχῶν; Κάθε τόπος δὲν ἔγινε ἄβατος μόνο γιὰ τοὺς εὐσεβεῖς, δὲν πάθαμε ὅποιοδήποτε κακό, θὰ μπορούσε νὰ ἀναφέρει κάποιος;

(Λόγος MB', Συντακτῆριος εἰς τὴν τῶν PN' ἐπισκόπων παρουσίαν, ΕΠΕ 2)

Ἡ ψηλαφητὸν σκότος

Τὴν ὥρα ποὺ ἀπουσίαζε ὁ ποιμένας κατέλαβε τὴν ἐκκλησία φοβερὴ τρικυμία καὶ ἔπεσαν ἐναντίον τῆς τρομερᾶ θηρία, τὰ ὅποια δὲν μᾶς λυποῦνται οὔτε καὶ τώρα μετὰ τὴν αἰθρία, ἀλλὰ ἔχουν τὴν φιλοδοξία νὰ γίνουν πιὸ δυνατὰ καὶ ἀπὸ τὸν καιρὸ, καὶ ἔπεσε κάποιον βαθὺ σκοτάδι σὲ ὅλα καὶ τὰ σκέπασε, σκοτάδι πολὺ πιὸ βαρὺ καὶ ἀπὸ τὴν ἑνατη πληγὴ τῶν Αἰγυπτίων, τὸ ψηλαφητὸ σκοτάδι δηλαδή, ἐξ' αἰτίας τοῦ ὁποίου δὲν μπορούσαμε νὰ δοῦμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον.

(Λόγος MB', Συντακτῆριος εἰς τὴν τῶν PN' ἐπισκόπων παρουσίαν, ΕΠΕ 2,242)

Ἐπιπτώσεις

Ἐξορίες, φυγές, δημεύσεις, ἐπιβουλές φανερές καὶ ἀφανεῖς, ἐξαναγκασμοί. Ὅσοι ἀκολουθοῦσαν τὸν σωστὸ δρόμο ἐδιώκοντο ἀπὸ τὶς ἐκκλησίες. Ἐμπρηστοὶ πρεσβυτέρων μέσα στὴ θάλασσα, χοροὶ πάνω στὰ θυσιαστήρια. Μόλυναν τὶς ἀναίμακτες θυσίες μὲ αἵματα ἀνθρώπων καὶ θυσιῶν καὶ προσέβαλαν τὴν τιμὴ τῶν παρθένων.

(Λόγος ΜΓ', Εἰς Μέγαν Βασίλειον, ΕΠΕ 6,206)

Αἵρεσις καὶ πόλεμος

Ἡ περίοδος τοῦ πολέμου ἔχει πολὺ μικρὴ διαφορὰ ἀπὸ τὴν δυναστεία τῶν αἱρέσεων.

(Λόγος ΜΓ', Εἰς Μέγαν Βασίλειον, ΕΠΕ 6,246)

Αἰρετικὸς

Λύπη τῆς ἀλήθειας

Ἐκείνους ποὺ φρονοῦν ἀντίθετα, ὡς διαφθορεῖς τῆς ἀληθείας, ἅς τοὺς δεχόμεστε μαζί μας ὅσο μπορούμε καὶ ἅς τοὺς θεραπεύουμε. Ἐκείνους ὅμως ποὺ εἶναι ἀνιάτως ἀσθενεῖς ἅς τοὺς ἀποφεύγουμε, γιὰ νὰ μὴ μεταδοθῆ σὲ μᾶς ἢ ἀσθένειά τους, προτοῦ τοὺς μεταδώσουμε τὴν ὑγεία μας

(Λόγος ΣΤ', Εἰρηνικὸς Α', Ἐπὶ τῇ ἐνώσει μοναζόντων ΕΠΕ 1,268)

Ὁ φόβος καὶ ὁ κίνδυνος ἀπὸ τοὺς αἰρετικοὺς

Πραγματικὰ, ἐγὼ φοβοῦμαι τοὺς βαρεῖς λύκους, μήπως παρακολουθώντας τὴν σκοτοδίνη μας, σπαράξουν τὸ ποίμνιο μὲ λόγους σπαρακτικὸς καὶ βίαιους. Διότι αὐτοὶ παρακολουθοῦν τὶς δύσκολες στιγμὲς, μὴ μπορώντας νὰ ὑπερισχύσουν φανερά. Φοβοῦμαι τοὺς ληστὲς καὶ τοὺς κλέπτες, μήπως πηδώντας στὴν αὐλὴ ἀπὸ τὸν φράκτη, ληστέψουν μὲ ἀναίδεια ἢ κλέψουν μὲ ἀπάτη, ὥστε νὰ θυσιάσουν, νὰ σκοτώσουν καὶ νὰ καταστρέψουν, ἀρπάζοντας λεία, κατεσθιόντας ψυχὲς, ὅπως εἶπε κάποιος ἀπὸ τοὺς προφήτες. Φοβοῦμαι τὴν πόρτα, μήπως τὴν βρῆ ἀνοικτὴ κάποιος ἀπὸ ἐκείνους ποὺ μέχρι χθὲς καὶ πρὶν ἀπὸ λίγο ἦταν δικὸς μας, καὶ κατόπιν, ἀφοῦ μπῆ ὡς δικὸς μας, ζημιώσῃ τὸ ποίμνιο ὡς ξένος.

(Λόγος ΚΣΤ', Εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς λαὸν καὶ εἰς τοὺς ποιμένας, ΕΠΕ 2,156)

Παρομοίωσις τῶν αἰρετικῶν μὲ νυκτομάχα (νυκτόβια) θηρία, νυκτερίδες, λωποδύτες, τοιχωρύχους, κλέφτες.

(Λόγος ΛΕ', Εἰς τοὺς μάρτυρας..., ΕΠΕ 2,226)

Συναξάρι

Ὁ Απόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς

18 Ὀκτωβρίου

Ὁ Απόστολος Λουκᾶς ἦταν πιθανότατα ἐλληνικῆς καταγωγῆς, γεννημένος στὴν Ἀντιόχεια τῆς Συρίας. Ἐξασκοῦσε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Ἰατροῦ καὶ ἦταν ἀπὸ τοὺς πιὸ μορφωμένους ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἄριστη γνώση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας, γνώριζε ἐξίσου καλὰ τὴν ἑβραϊκὴ καὶ τὴ συριακὴ γλῶσσα.

Ἐπῆρξε ἀκόλουθος καὶ συνοδοιπόρος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τὸν ὁποῖο ἀκολούθησε κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς δεύτερης καὶ τρίτης περιοδείας του. Ἀκόμη καὶ στὶς πιὸ δύσκολες στιγμὲς τῆς ζωῆς τοῦ Παύλου, ὅπως ἦταν οἱ φυλακὲς τῆς Ρώμης, ὁ Λουκᾶς ἦταν ἡ παρηγοριά του. Τοὺς δύο ἄντρες συνέδεε ἰδιαίτερη ἀγάπη καὶ φιλία, γι' αὐτὸ καὶ ὁ Παῦλος στὶς ἐπιστολές του τὸν ἀνέφερε ὡς: «Λουκᾶς, ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητός».

Μετὰ τὸν μαρτυρικὸ θάνατο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὁ Λουκᾶς κήρυξε τὸ Εὐαγγέλιο στὴ Δαλματία, τὴν Ἰταλία, τὴ Γαλλία καὶ τὴν Ἑλλάδα, μὲ ἐπίκεντρο τὴν πόλη τῶν Θηβῶν.

Ἡ προσφορὰ ὅμως τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ δὲν περιορίστηκε μόνο στὴν κήρυξη τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ ἐπεκτάθηκε καὶ στὴν συγγραφὴ του, καθὼς ἐπίσης καὶ στὴν συγγραφὴ τοῦ βιβλίου τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων. Ὁ Λουκᾶς ἦταν ὁ μόνος Εὐαγγελιστὴς ποὺ ξεκίνησε τὸ Εὐαγγέλιο μὲ γεγονότα ποὺ ἔγιναν πρὶν ἀπὸ τὴν γέννηση τοῦ Χριστοῦ,

ὅπως ἡ ἐμφάνιση ἀγγέλου στὸν Ζαχαρία, ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου, ἡ ἐπίσκεψη τῆς Θεοτόκου στὴν Ἑλισάβετ καὶ ἡ γέννηση τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Ἐπειδὴ ὁ Λουκᾶς ἔδωσε, συγκριτικὰ μὲ τοὺς ἄλλους Εὐαγγελιστές, πολὺ περισσότερες πληροφορίες γιὰ τὴν Παναγία, γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ὀνομάστηκε καὶ «Εὐαγγελιστὴς τῆς Παναγίας».

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ βιβλίο «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων», ὁ Λουκᾶς στὸ βιβλίο αὐτὸ ἔγραψε γιὰ τὴ δράση τῶν Ἀποστόλων γιὰ τὴ διάδοση τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοὺς διωγμοὺς ποὺ ὑπέστησαν, καθὼς καὶ γιὰ γεγονότα ποὺ διαδραματίστηκαν στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα.

Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση ἦταν καὶ ἄριστος ζωγράφος, ὁ ὁποῖος εἰκονογράφησε τὸ πρόσωπο τῆς Θεοτόκου. Φημισμένες εἰκόνες τῆς Παναγίας ποὺ τοῦ ἀποδόθηκαν εἶναι ἡ Ἱερὴ Εἰκόνα τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου καὶ ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας τοῦ Κύκκου στὴν Κύπρο. Ἐπίσης στὸν ἴδιο ἀποδόθηκαν καὶ οἱ εἰκόνες τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

Σχετικὰ μὲ τὸν θάνατο τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ ὑπάρχουν δύο παραδόσεις. Εἴτε πέθανε μὲ μαρτυρικὸ τέλος ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, οἱ ὁποῖοι τὸν κρέμασαν ἀπὸ τὰ κλαδιὰ μιᾶς ἐλιάς, εἴτε κοιμήθηκε εἰρηνικὰ στὴ Θήβα, ὅπου καὶ ἐτάφη γύρω στὸ 80 μ.Χ.. Τὸ ἅγιο λείψανό του βρίσκεται σήμερα στὴν Πάδοβα τῆς Ἰταλίας.

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ἀκέστωρ σοφώτατος, Ἱερομύστα Λουκᾶ, ζωγράφος πανάριστος, τῆς Θεοτόκου Μητρός, ἐδείχθης Ἀπόστολε, ἔγραψας μάκαρ λόγους, διὰ πνεύματος θείου, ἔδωκας ἐννοῆσαι,

συγκατάβασιν ἄκραν, Χριστοῦ τῆς παρουσίας, διὸ πρέσβευε σωθῆναι ἡμᾶς.

Δρώμενα

Ἐπίσκεψη στὰ Ἰωάννινα

Στὰ Γιάννενα καὶ στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ βρέθηκε τὴν Κυριακὴ Δ΄ Λουκᾶ ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Γρηγόριος στὰ πλαίσια 3ήμερης ἐκδρομῆς ποὺ διοργάνωσε ἐπιτροπὴ τῶν Ὁμάδων – Οἰκογενειακῶν Συνάξεων μὲ ἀφορμὴ τὶς ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις τῆς Ἐθνικῆς Ἐπετιοῦ τοῦ 1940.

Σὲ κλίμα κατάνυξης καὶ συγκίνησης τελέσθηκε ἡ Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, ὅπου ὁ Ποιμενάρχης μας συλλειτουργῆσε μὲ τὸν ἐφημέριο τοῦ Ναοῦ Ἀρχιμανδρίτη π. Χριστόδουλο Καραῖσκο καὶ τὸν π. Γρηγόριο Πρυνιᾶ.

Οἱ ἐκδρομεῖς ξεναγήθηκαν στὰ πολυματωμένα χῶματα τῆς ἠρωικῆς Ἠπείρου καὶ μεταξὺ ἄλλων ἐπισκέφθηκαν τὸ Πολεμικὸ Μουσεῖο Καλπακίου, τὸ Κάστρο τῶν Ἰωαννίνων καὶ τὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο, τὸ νησί τῆς κυρά-Φροσύνης καὶ τὸ Μουσεῖο Κέρινων Ὁμοιωμάτων Παύλου Βρέλλη. Κορωνίδα ὅλων τῶν ἐπισκέψεων ἀποτέλεσε ἡ ἀνάβαση στὸν λόφο καὶ ἡ παρακολούθηση τῆς συγκλονιστικῆς ἀναπαράστασης τῆς ἱστορικῆς Μάχης τοῦ Καλπακίου, ὅπου ἀναβίωσε τὸ ἔπος τοῦ 1940.

Εάν θέλετε να λαμβάνετε δωρεάν στο e-mail σας το ηλεκτρονικό περιοδικό «Πνευματικά Σημειώματα» μπορείτε να στείλετε στην διεύθυνση imthesgrafeio@gmail.com τα στοιχεία σας.

Όνομα, Επώνυμο, Τηλέφωνο με θέμα «Συνδρομητής».

«Πνευματικά Σημειώματα»

Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης
τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος
e-mail: imthesgrafeio@gmail.com

Υπεύθυνος Ἔκδοσης:

† Πρεσβύτερος Ὀνούφριος Ἀβραμίδης τηλ: 6989286400
ἐφημέριος Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου Κατερίνης

